

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 16(1130)

Reede, 25. mai 1984

XXXVI AASTAKÄIK

ÜHEST VÄHE KASUTATUD VÕIMALUSEST ÕPPE-KASVATUSTÖÖS

Üliõpilased on ühiskonna sotsiaal-poliitiline ja teaduslik-tehniline tulevik. Seda ülesannet kannab üliõpilaskond tuginedes maailma eesrindlikule teadusele — marksismile-léninismile, üld- ja tehnilistele teadustele üsna edukalt ja ausalt. Õppetöö kõrgkoolis jaguneb kahte ossa: 1) teoreetiline osa: loengud, seminarid, laborid, kontrolltööd, arvestused ja eksamid; 2) praktiline osa: õppe-, tootmis- ja diplomielne praktika ning arvestus. Mõlemad osad kokku moodustavad teaduslik-pedagoogilise kollektiivi ühtse tööprotsessi — õppe-kasvatustöö.

Praktiline osa on võrreldes teoreetilise osaga ajaliselt lühem, võib-olla ka lihtsam ja isegi kergem omandada, kuid kahtlemata vastutusrikkam. Praktilal noor inimene puutub kokku oma esmase õpitava tööga. Siin saab ta tagasihoidliku vilumuse ja kogemuse erialal, mida ihaldab. Siin võib toimuda ka peetumus ja loobumine. Tavaliselt toimub siin üliõpilase karastumine ja kinnistumine oma valitud erialale. Siin leiab ta oma õige koha algavas elus ja jääb selle juurde enamasti lõpuni. Seepärast on praktika korraldus, organiseerimine ja juhtimine kõrgkoolis ja praktikabaasis suure tähtsusega üliõpilase kujunemisel nooreks spetsialistiks.

Käsitähts ameti õppimisega puutub üliõpilane paratamatult kokku töökollektiiviga: töökaaslastega, õpilastega, brigadiride, meistrite, ITP, juhtkonna ja ühiskondlike organisatsioonidega. Kokkupuuted tulevad ka ühiskondlik-poliitiliste ja majanduslik-juriidiliste küsimuste lahendamisel seoses töö- või praktikakorraldusega. Nimetame neid kokkupuuteid töökollektiivi liikmete vaheliseks suheteks ja sellest tulenevat kogemust ühiskondlik-poliitiliseks praktikaks.

Ühiskondlik-poliitiline praktika on instituudi õppekasvatustööprotsessi lahutamatu osa. Ühiskondlik-poliitiline praktika peab andma igale instituudi lõpetajale teadmised, oskuste ja kogemuste pagasi ühiskondlik-poliitiliseks ja organisatsiooniliseks tööks kollektiivis. Ühiskondlik-poliitilist praktikat organiseerib rektorat ja ühiskonnateaduste kateedrid koostöös ühiskondlike organisatsioonidega. Igal õppeaastal koostatakse ühiskondlik-poliitilise praktika plaan igale õpperühmale, mis moodustab õppe-kasvatustöö plaani ühtse osa.

Ühiskondlik-poliitilise praktika läbiviimise koordineerimiseks, meetodiliste juhiste ja soovitusete väljatöötamiseks ja kogemuste üldistamiseks moodustatakse instituudi ühiskondlik-poliitilise praktika nõukogu. Teaduskonnas tegutseb vastav komisjon. Ühiskondlik-poliitiliseks tegevuseks vajalikud teoreetilised teadmised antakse loengutsükklitega ühiskonnateaduste õppejõudude poolt NLKP ajaloo, filosoofia, poliit-

tilise ökonomia ja teadusliku kommunismi kateedritest. Üliõpilased koostavad õppeaja välitel vähemalt kaks ühiskonnateaduslikku referaati, uurimusliku töö või loenguteksti.

Üliõpilaste ühiskondlik-poliitilise tegevuse praktiline, organisatsiooniline osa toimub instituudis, praktikabaasides, šeflustus, üliõpilaste ehitus- ja suvemalevates, agitbrigaadide koosseisus, mitmesugustes ühiskondlikes organisatsioonides. Seejuures taotletakse, et iga üliõpilane oleks ise huvitatud aktiivsest ühiskondlik-poliitilisest tegevusest ning saaks sellel alal kvalifitseeritud juhendamise ning vajaliku abi. Ühiskondlik-poliitilise tegevuse praktilist osa ning mitmesuguste konkreetsete pidevate või kaalukamate ühekordsete ülesannete täitmist koordineerib ja arvestab rühmajuhendaja. Praktika ajal juhendab ÜPP-d praktika juhendaja koostöös ühiskonnateaduste kateedrite õppejõududega (konsultantidega), kes on määratud instituudi käskkirjaga iga profiileeriva kateedri juurde. Koostöö peab toimuma ka teaduskonna komsomolibürooga ja õpperühma grupiorganisatsioonidega, teaduskonna dekanadi ja ühiskondlike organisatsioonide üldjuhtimisel.

Tootmispraktika ettevalmistamise perioodil tutvustavad erialakateedrid üliõpilasi praktikabaasiks olevate ettevõtete (asutuste) ühiskondlike organisatsioonide ja administratsiooniga (ettevõtete passide alusel), sotsialistliku võistluse organiseerimisega ning ettevõtte (asutuse) põhiliste plaaniülesannete ja omapoolsete kohustustega. Praktika vältel üliõpilased võtavad aktiivselt osa ettevõtte (asutuse) ühiskondlike organisatsioonide tööst ja on kohustatud täitma ühiskondlik-poliitilise praktika programmi.

ÜPP TPI-s tootmispraktika perioodil toimub alates 1972. aastast Programm on kinnitatud esmaselt 26. mail 1972. aastal õppeprorektori H. Tiismuse poolt. Siin on aluseks «NSV Liidu kõrgõppeasutuste üliõpilaste tootmispraktika põhimäärus», mis näeb ette üliõpilaste tutvumise tööstusettevõtete ühiskondlike organisatsioonide ühiskondlik-poliitilise ja organisatsioonilise töö kogemustega. Nimetatud töö kogemustega tutvumise vajadust rõhutavad ka NSV Liidu Kõrg- ja Keskerihariduse ministri käskkirj nr. 150 10. märtsist 1970. a. «NSV Liidu kõrgõppeasutuste üliõpilaste praktilise ettevalmistuse kvaliteedi parandamisest» ja NSV Liidu Kõrg- ja Keskerihariduse Ministri ühiskondlik-poliitilise praktika läbiviimise kohta. Esimesel tootmispraktikal (III kursus) on üliõpilased kohustatud:

- aktiivselt osa võtma ettevõtete või osakonnas korraldatavatest ühiskondlik-poliitilistest, kultuurilis-kasvatustööst üritustest;
- tutvuma ettevõtte partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide ning nende juhtimisel töötavate ühis-

kondlike organite struktuuriga, samuti nende põhiliste funktsioonidega;

- iga üliõpilane peab esitama ülalnimetatud kahe punkti täitmise kohta kirjaliku aruande (ettevõtte ja tsehi ühiskondlike organisatsioonide alluvuse skeemi, nende plaanilised ja erakorralised üritused, kuidas võttis praktikant osa ettevõtte või osakonna ühiskondlikest üritustest).

Teisel tootmispraktikal (IV kursus) on üliõpilased kohustatud:

- aktiivselt osa võtma ettevõtte või osakonnas korraldatavatest ühiskondlik-poliitilistest ja kultuurilis-kasvatustööst üritustest;

- võtma osa ja põhjalikult tutvuma ühe ühiskondliku organisatsiooni tööga, mis on seotud töötajate kaasatõmbamisega tootmis-kollektiivi juhtimisse, nagu näiteks komsomoliprojektori, alalise tootmisnõupidamise, rahvakontrolligrupi, noorte spetsialistide nõukogu, seinalehe toimetuse, tehase a/i komitee, mõne komisjoni vms. tööga ning esitama sellekohase analüüsiva aruande, märkides ära, milliseid küsimusi ühiskondlik organisatsioon arutas aasta jooksul ja milline oli selles praktikandi osa praktikaperioodil. Aruanne peab olema viseeritud antud asutuse ühiskondliku organisatsiooni esindaja poolt.

Rühma iga üliõpilane tutvub erineva ühiskondliku organisatsiooni eri allüksusega. Üliõpilaste suure grupi ja allüksuste vähesed arvu puhul võib üliõpilasi ka kahe-kolmekaupaga grupeerida;

- esinema vähemalt ühe loenguga (vestlusega) õppimisvõimalustest TPI-s või ühiskondlik-poliitilisel teemal. Ettekande võib valida vastavalt üliõpilase enda huvidele ja kalduvustele, samuti üliõpilase poolt õppeaasta jooksul teaduslikust kommunismist või mõnel teisel ühiskonnateaduslikul teemal tehtud referaadiga.

Kolmandal tootmispraktikal (V kursus) on üliõpilased kohustatud:

- aktiivselt osalema praktikabaasi ühiskondlik-poliitilises tegevuses ja organiseerima mõne ühiskondliku ürituse läbiviimist (näiteks lektooriumis, seinalehe toimetuses, leiutajate-ratsionaliseerijate nõukogus, taidlusringis), osa võtma koosoleku või nõupidamise, ühiskondliku kontrolli, kohtumise, spartakiaadi jne. ettevalmistamisest.

Tootmispraktika ajal tehtava ühiskondlik-poliitilise praktika arvestus sooritatakse koos tootmispraktika arvestusega. Arvestuse saamiseks esitatakse eespool nõutud materjalid praktika juhendajale.

Niisugune on teoreetiline juhendmaterjal ÜPP teostamiseks tootmispraktika perioodil. Kuidas aga kulgeb juhendi täitmine?

Esitame suvisel tootmis- ja õppepraktikal ÜPP programmi täitmise kursuste kaupa.

Tabelis 1 on toodud III kursuse üliõpilaste ÜPP programmi mittetäitjad (negatiivse näitaja järgi, kuna just see osa vajab parandamist).

(Järgneb)

Tootmispraktika osakonna juhataja ASKO TOOMSOO

Tabel 1

Suvisel praktikal ei esitanud ühiskondlike organisatsioonide struktuuri skeemi III kursuse üliõpilased teaduskonnade järgi %

Jrk. nr.	Õppeaasta	Teaduskond						Kokku
		A	L	M	K	E	T	
1.	1972/73							8,3
2.	1973/74							3,3
3.	1974/75							4,1
4.	1975/76	10,7	13,3	7,1	35,1	4,2	4,2	12,4
5.	1976/77	10,5	1,7	8,2	8,9	5,9	5,1	6,7
6.	1977/78	1,2	0,7	27,7	21,1	7,3	9,7	11,3
7.	1978/79	7,1	54,0	37,3	25,6	10,0	6,5	23,4
8.	1979/80	16,9	47,1	18,7	42,6	20,4	16,9	27,1
9.	1980/81	2,4	26,3	16,7	5,3	12,7	5,3	11,4
10.	1981/82	3,5	20,9	14,4	0,9	18,3	26,4	14,0
11.	1982/83	3,2	15,1	8,7	2,5	30,4	14,0	12,3
Keskmine								12,2

Keskmine 8 aasta kohta		A	L	M	K	E	T	Kokku
		6,9	22,3	17,3	17,7	13,6	11,0	14,8

Keskmine 4 aasta kohta		A	L	M	K	E	T	Kokku
		6,5	27,3	14,6	12,8	20,4	15,6	16,2

Tabel 2

Suvisel praktikal ei töötanud mõne ühiskondliku organisatsiooni liitunud liikmena IV kursuse üliõpilased teaduskonnade järgi %

Jrk. nr.	Õppeaasta	Teaduskond						Kokku
		A	L	M	K	E	T	
1.	1972/73							13,5
2.	1973/74							23,4
3.	1974/75							29,6
4.	1975/76	49,6	32,9	31,3	55,4	14,6	15,0	33,1
5.	1976/77	13,6	7,6	84,1	42,9	17,6	19,1	26,6
6.	1977/78	26,2	25,0	66,1	74,6	41,9	47,8	46,9
7.	1978/79	24,4	39,3	54,6	27,9	57,7	46,6	41,7
8.	1979/80	65,5	63,3	38,2	63,7	60,5	38,4	54,9
9.	1980/81	24,0	32,2	66,2	73,4	59,5	38,3	48,9
10.	1981/82	72,4	35,5	82,4	67,4	69,2	52,6	63,2
11.	1982/83	44,1	50,4	65,7	56,3	62,1	42,9	53,5
Keskmine								39,5

Keskmine 8 aasta kohta		A	L	M	K	E	T	Kokku
		40,6	35,7	61,1	53,9	47,8	37,5	46,1

Keskmine 4 aasta kohta		A	L	M	K	E	T	Kokku
		51,5	45,3	63,1	65,2	62,8	43,0	55,1

TAGASIVAARDE «KUUPILGULE»

Antud vastust inspireeris kirjutama 18. mai TP-s ilmunud «Kuupilk». Et ennast «igaveseks subjektiivseks irisejaks» tituleerinud E. Tammeri kirjutises on läbisegi nii objektiivne tegelikkus kui ka täiesti tendentslik suhtumine RSP-sse, siis püüan nende vahekorda veidigi selgust tuua.

1984. a. RSP oli planeeritud 17.–21. aprillile. Ürituse kordaminekuks moodustasime orgkomitee, mille tegevust juhtis ELKNU TPI Komitee sekretäri asetäitja A. Randma. Kuna orgkomiteel oli kasutada eelmiste aastate materjale ja kogemusi, siis oli alust arvata, et RSP tuleb huvitav ja omanäoline. Kahjuks ei tulnud RSP-84 orgkomitee oma ülesannetega vajalikul tasemel toime: ürituste organiseerimine lükkus viimasele momendile, oli puudus uutest ideedest, konkreetsed sammud asendati abstraktsete arutlustega. Antud suhtumine tuli kaasa selle, et ürituste sisu ja läbiviimise aeg konkreetses mõnikord alles viimasel hetkel. See oligi üks põhjustest, miks E. Tammer ootas taga-

järjetult RSP avamist 17. aprillil kell 11.30. Muide, kui sai selgeks, et RSP avamist esialgsel kujul läbi viia ei õnnestu, jätsime ta RSP infostendilt välja. Kuna RSP avamine peahoones jäi ära, viis A. Randma avamise läbi 17. aprilli õhtul J. Tombi nim. Kultuuripalees RSP avaõhtul. Seega RSP avamata ei jäänud, nii et ka siin on tegu E. Tammeri väikese keelevääratusega.

Mis puutub hinnangusse RSP orgkomitee töö kohta, siis ELKNU TPI Komitee arutas seda oma istungil 11.04.1984 ja tunnistas töö puudulikuks. RSP avamiseni jäänud päevade jooksul püüdisime olukorda parandada sedavõrd, kui palju aeg seda võimaldas. Mõningad momendid vajavad siiski selgeks rääkimist. Erinevalt eelmisest aastast valmistasime RSP atribuutikat suuremas koguses. See oli tömahukas ja keeruline ettevõtmine ning mul on hea meel, et atribuutika õnnestus. Kuid ma pole kuulnud, et atribuutikat tehtaks tudengite «äraostmiseks», nagu seda väidab E. Tammer. Antud väidet laiendades võiks jõuda järeldusele, et kõik valmistatav atribuutika kannab endas vaid omakasupüüdlikke eesmärke. Jäägu see E. Tammeri eriarvamuseks. Meie seda endale eesmärgiks siiski ei seadnud ega sea ka edaspidi.

Mõni sõna külalistest. Iga aasta on meile saanud külalisi ja ilmselt saabub ka edaspidi. Kuid selleks, et rääkida külalistest ja nende arvamusel, peab siiski ka nende endiga vahetult kontakteeruma. Vabaõhumängud ei olud selleks ainus koht, kuid ühelgi teisel üritusel, mis selleks võimalust pakkus, E. Tammerit kohata ei

õnnestunud. Hoopis kaalukam on väide, et «külaliste pakutav süžee on küllaltki ühehääline ja aastast aastasse korduva». Selleks peab hästi tundma RSP programmi aastate lõikes. Kuna ma pean ennast selles küsimuses kompetentseks, siis julgen väita, et erinevate aastate programmid külalistele on olnud alati erinevad ja kandnud endas erinevaid eesmärke. Sama võib öelda ka oma tudengitele pakutava kohta, mida näitas kasvõi paari viimase aasta programmide võrdlemine. Nii et see väide pole enam liialdus, vaid ebakompetentsusest tulenev vale järeldus. Seda enam, et sm. Tammer pole vähemalt ELKNU TPI Komitees vastavat infot kunagi küsinud käinudki.

Külaliste viibimine interõhtul vabaõhuürituse ajal on tingitud sellest, et interõhtu ruum oli üüritud pikka aega ette, vabaõhumängude aeg muutus meist mitteolenevatel põhjustel vaid nädal varem. Edaspidi püüame sellist viga vältida.

Kokkuvõtteks. RSP-84 oli mõnes valdkonnas sammuke tagasi, mõnes sammuke edasi. RSP-83-le jääme seekord alla. Kuid loodame, et tehtud järeldused võimaldavad meil järgmine aasta vigu vältida.

E. Tammerile tahaks aga soovitada, et kriitilisi järeldusi oskame me kõik teha, kuid ei tasu unustada ka kordalainut. Seda «Kuupilgust» küll välja lugeda ei õnnestunud. Ning teinekord võiks peale resümee tunda huvi ka ürituse ettevalmistamise vastu. Selleks palju jõudu.

ELKNU TPI Komitee sekretär E. SAUL

RAIVO LINNAS

KELL 11.10. Helistan V. Kuznetsoville. Suurde Teatrisse pileteid ei saa. Soovitan ise proovima minna ja tuju mitte norgu lasta. Palub tervitada ELKNU KK ning TPI poisse ja tüdrukuid.

KELL 12.50. Tuleb Aleksi. Tema on meie «patroon» instituudi ametiühingust. Peame kogunema kultuurimeja ette, et sõita Firsanovkasse.

KELL 13.40. Ärasõit. Ilja jääb maha ja pöördume tagasi. Nii jääme kümne bussilise kolonnist maha. Hetk hiljem kihutame «pazikuga» nagu «safari rullil». Vesteldakse. Häämmastab fanaatiline usk kedagi kasvatada ja midagi parandada.

KELL 14.30. Igerikud, vanadusest kõõka ja küüru vaju-nud osmikeud. Kurv ja valus vaatepilt.

KELL 14.50. Firsanovka. Sanatoorium «Energia». Toas oleme kahekesi koos Juraga Moskva Võõrkeelte Instituudist. Jura on vaikne noormees, kes valdab prantsuse ja hispaania keelt. Tema koos teiste külalistega «staabis nõu et peaa».

«Energias» on kohad ainult külalisdelegatsioonidele ning seetõttu on ka tunduvat vaiksem, rahulikum ja sanatooriumsem.

KELL 18.00. Koguneme suurde tuppa tutvusele. Viktor ehk Affanasitš (nii teda isanime järgi kutsume) laulab... «tuleb aru saada, et lapsepõlv on läbi». Lapsepõlv on läbi — järelikult me oleme täiskasvanud sotsiaalselt, kuigi me ehk eriti seda tunnustada ei tahagi; me peame tudengitena olema võimalikult õppima ja töötama nii nagu vana rahvale; lõpetanutenaga aga juhutama, õpetama, kasvatama, sest oleme siis kõrgharidusega spetsialistid, kellest peavad saama tootmisjuhid, rahvamajandusjuhid. Nii mõistan tol õhtul Affanasitšit laulvat. Lapsepõlv on läbi...

KELL 19.30. SUUR PESUÕHTU. Tingitud kolmeliitrilise tomatimahla purgi purunemisest. Peseme pükse. Kahjuks minu paradiilikonnast. Tühine asi?! Pole mõtet kirjutada?! Sel talvepakaselisel veebruarõhtul mõistsin, et rahvastevaheline sõprus, vastastikune abi saavad alguse elementaarsest hetkest, sündmustest. Rahvusest ja kõneldavast keelest ei sõltu siin midagi. Pesid kõik. Kes sokke, kes pükse, kes tooli, kes pörandat. Üks teooria sai hetkega reaalseks. Ja ainult nii ongi vist võimalik mõista vendlust ja sõprust. Jääb ju elementaarne kõige aluseks. Selle mõistmiseks on vaja kogemusi ja kogemustest arusaamist, mis aitab enam kui loetav teooria.

03.02.1984

Hommiikut ei söö. Magame sisse.

KELL 9.45. «Tõ otkuda?» «Tallian» «A znaju. Tam latvitšõ.» «Net, estontšõ.» «Kakoi jazõk izutšate?» «Estonskii.» «Nu govori što-to po svojemu.» Rääkisingi. «Oi bat-juški, ne vozmozno že. Nu i ljudi...» See oli killuke jutua-ajamisest ääretult lihtsa ja heasüdamliku vanamutikesest sanitariga. Pükste pressimise ajal. Kingin talle «Norma» märgi. Triikraua ja pressilapi laenamise eest. Kujuteldamatu lihtlapseelik vanainimese rõõm. Kohe jooksis ta raamatupidamise oma «ordenit» näitama. Vanaduse lapsepõlv. Iming on imelik. Üks võõrkeelse kirjaga tühine märgike võib nii palju rõõmu valmistada. Aga ehk mõistsin ta, et see polnud niisama plekilärakas, vaid selles oli killuke tärni.

KELL 10.15. Plenaaristung teemal: «Kasvatustöö kaasage- semaks — see on aja nõue».

* Ennekõike tuleb saavutada professionalism oma erialal. Kas komsomol teeb kõik selleks, et rahvamajandus saaks kõrgetasemelisi spetsialiste?

Kaasagegne tudeng — milline ta on MEI põhjal?

Põhimassilt on tudengid eilsed koolilapsed. Nende vanemad on üle elanud sõja- või sõjajärgsete aastate raskused ning valmis laste elu võimalikult kergeks ja lihtsaks tegema. 88% tudengitest saab vanematelt regulaarset majanduslikku abi. Vanemlikust hellusest ja lahkusest tulenevad aga üpriski kurvad nähted. Näiteks 30% I ja II kursuse üliõpilastest ei tea oma tulevase töö iseloomust midagi ning ainult 17% diplomandidest teab täpselt oma tulevase töö iseloomu.

* Komsomol ja ametiühing peavad tegelema asjadega, kus nad saavad realselt abistada. Tühi tuule tallamine õnnestab vaid organisatsioonide autoriteeti ja hõlmab aja, mis vajalik reaalset lahendust nõudvateks ülesanneteks.

* Mis segab tudengit õppimisel? 36% I ja II kursuse üliõpilastest ei oska oma tööd ja aega optimaalselt planeerida. Lahenduseks pakuti välja võimalus, et nimelised stipendiaadid tähtsustavad oma õppemeetodeid rebastele.

* Vajalik on loominguine ja novaatorlik lähenemine tööle. MEI-s on 85% tudengeist haaratud teadusliku tööga. Looming algab siis, kui tudeng suudab oma idee ka ise praktikas ellu viia.

* Kursusetööd ja -projektid peavad arvestama reaalseid vajadusi. Neil peab olema mõte ja ellurakendamise vajadus. Nii tõuseb ka tudengi vastutustunne ja huvi.

* Probleemiks on praktika. Paraku esineb veel küllalt palju ettevõtete poolset alavääristavat suhtumist praktikantidesse. See aga tähendab, et praktika ei lisa instituudis omandatule mingit kinnitust ega täiendust.

Kaaluti ka ehitusmaleva ühendamisest praktikaga. (MEI-s lähevad energeetikatudengid malevasse ehitama elektri- jaamu.)

(Järgneb)

Imelikul kombel on Peeter Novodi 1983. aasta luuleülevaatest (vt. TP nr. 4, 17. veebruar 1984) jäänud välja möödunud aasta kõige väljapaistvam luulekogu, J. Smuuli nimelise aastapreemiaga pärjatud Juhan Viidingu «Täna ja palun». Arvata võib, et väljajäämise tingis segadus täpse ilmumisajaga: kuigi luulekogu tiitelhel seisab ilmumisaastana 1983, ilmus teos raamatulettildele alles 1984. aastal.

Juhan Viidingu (Jüri Üdi) esikpöid «Aastalaat» (kogumik «Närvitrükk», LR nr. 17 1971) ilmumisest on möödunud juba 12 aastat. Võrreldes varasema loominguuga on Juhan Viidingu luules toimunud väga suuri muutusi. Kui Jüri Üdi (kogud «Aastalaat», «Detsember», «Selges eesti keeles», «Käekäik», «Armastuskirjad», ning samuti «Ma olin Jüri Üdi») oli luules lõbus peiar, kelle luuletustes oli peidus palju veidraid (naljakaid) ja elegantseid sõnamänge, kalambuure, ning ka parajalt absurdid (seda küll kõrvuti mitmete tõsisemate luuletustega); siis juba alates «Elulootusest», ning eriti praeguses kogus «Täna ja palun» on valitsevaks saanud tõsisemast, nukramast ellusuhtumisest ja südamevalust kantud luuletused. Näib, et Viidingu luule-tajaisiksuses on toimunud katarsis. Luule on muutunud kirgastunumaks, ka valulisemaks.

Juba kogu avaluuletusest on tunda poeedi pöördumist eksistentsiaalsete probleemide juurde; süvenemist endasse ning ühes sellega ka ellu ja maailma üldse. Ilmatähesse sulamise püüe annab tunda ikka jälle unes ilmsi kuulnen kohinat ja vahel kuulnen vaikust. 100 kui pikk on tee kui lühike on päev (lk. 8)

On tunda ka kõigile sajandi- lõppudele iseloomuliku ohutunnet. Hirmu, et miski hakkab otsa saama. Kas lõpeb ainult sajand? Sellisest ohutundest on kantud ka mitmed teised luuletused, nagu näiteks «Seisund»: «...Jaa, ma kardan. Üksi olles õhtul, võõras elukohas kardan kellaseiereid...» (lk. 32)

Jah, suur vaenlane — aeg. Samasugust hirmu aja, elukulu kiiruse, elu ja aja sõrmedest läbivoolamise ees, aga ka kahestumise ja kinnismõtete ees võib leida ka autobiograafiliste sugemetega luuletusi «Mees». Mees töötas Draamateatris näitlejana ja vahel värsse tähendas. Ta polnud roor, kuid mitte veel ka vana. Ta oma vanust veidi vähendas. Just enda ees, sest elukulu kiirus, see kohutav, ka teda painas, sest ta teadis: ausus, sõltumatus, siirus ei päästa ial kinnismõtetest... (lk. 35)

Samasugust hirmu aja kadumise, kiiruse, ISEENESELE pealesunnitud vägivalda ees, ning sellest tulenevat närvilisust võib leida ka mitmeski teises luuletuses. Näiteks: kiirus peale sunnitud müra peale sunnitud vale peale sunnitud vägivald peale sunnitud mulle mu enese poolt aita mind lootus mõista, mõista mis see on (lk. 31)

Veidi teistsugust, laiemat ohtu, kartust kogu maailma, inimsuse pärast ning palvetki nende eest, üksildumise kartust näeme luuletustes «Rohi», «Pilved», «Helendust» jpt. «...Ja kui tunne ohtu, mis võiks surmata mulla, miks me juba ei kohtu? Meil tuleks kokku tulla. Me ei saa olla rahus elades liiga lihts. Elada liiga lihts võimatu ometigi...» (lk. 12)

Ühtsesse, monoliitsesse tervikusse seob kogu kõiki luuletusi peale ühise valulise, kirgastunud elutunnetuse ka pealkiri «Täna ja palun». Poeet tänab Elu ja Saatust kõige selle eest, mis aitab tal elada ning kõige selle nimel ta ka palub. Kogu tervikuna on palve elu edasikestmise ja inimlikkuse eest. Selle palve võtab kokku lõpuluuletus «Palve». Oo, ma tahtsin pikalt panna kirja oma lause... Armsas taevass, palun anna hingamisepause, pausikuristikku põhja, valkusele pilkust, vaikimiseruumi tühja — hinga tänuilikkust. (lk. 61)

«Täna ja palun» on viimastel aastatel üks maitsekamalt ja kaunimalt kujundatud luule- raamatuid. Hästi mõjuvad Tõnis Vindi mõneti vabellikus stiilis (andestatagu see ülimalt subjektiivne võrdlus) tehtud illustatsioonid. Üle hulga aja ilmus luulekogu, mille sisu (luule) ja vorm (kujundus) on ühtlaselt kõrgetasemelised.

Tõnu Tomberg, AK-61
Rita Holmberg, LS-21

